

Марія Отченашко

Королева саду – айстра багаторічна: особливості догляду та розмноження

Айстра багаторічна є найближчою родичкою айстри китайської. Її ще називають айстрою справжньою. Серед садових квітів багаторічна айстра цінується своєю декоративністю і пізнім цвітінням. Ці дивовижні рослини квітнуть до самого снігу, в той час як більшість пізньої осені вже гинуть під тиском заморозків.

Компактні кущі айстр можна використовувати як самотійно, так і в групах. Можна створювати квіткові композиції з одних айстр, підібравши їх за кольором і висотою. Цікаво виглядають багаторічні айстри восени поряд із хвойними і вічнозеленими чагарниками.

Ці квіти надзвичайно морозостійкі, досить високі (від 25 до 160 см), з густим листям і білими, блакитними, рожевими, фіолетовими або малиновими квітами. Квітки можуть бути прості, напівмахрові і махрові. За термінами цвітіння айстри розподіляють на ранні (травень-червень), літні (липень-серпень) та осінні (вересень-листопад).

З ранніх айстр садівники особливо полюбують айстру альпійську, що зацвітає на початку червня. Це невисока рослина (до 30 см) з поодинокими блакитними, бузковими чи фіолетовими квітами, схожими на звичайні маргаритки. Квітне протягом місяця.

З літніх варто відзначити айстру італійську. Її висота сягає 70 см, а сині квіти можуть бути до 4 см в діаметрі. Цвіте з кінця липня до середини жовтня.

Та найчисельніші – це осінні айстри: айстра новоанглійська (американська) утворює кущ висотою до 2 м, квітне у вересні-жовтні; айстра новобельгійська (виргінська) сягає у висоту 50-160 см, квітне у вересні.

Які особливості догляду за айстрою?

Айстри слід вирощувати на відкритих, добре освітлених сонцем ділянках. Вирощування в півтіні не рекомендується, оскільки високою є ймовірність ураження рослин борошнистою росою, особливо в дощове літо. Для профілактики цього захворювання необхідно до початку цвітіння двічі з інтервалом у 12 днів обприскати рослини протигрибковим препаратом, а восени, після закінчення цвітіння, обробити мідним купоросом (10 г на 10 л води).

Найбільш сприятливі для айстр ґрунти суглинні, середньотяжкі, поживні і нейтральні. Тому під перекопування доцільно вносити 200 г вапна-гідратного або доломітового борошна і 3 ст. л. суперфосфату.

Поливають айстри в міру необхідності. Найбільшу потребу у волозі айстри відчують в посушливі періоди і під час інтенсивної вегетації. Як і всі рослини, айстри відгукуються на підживлення. Для цього розсипають між

рослинами суміш добрив (по 1 ч. л. суперфосфату, сульфату калію, сечовини і 3 ст. л. деревної золи). Після цього рясно поливають.

Розмноження

Розмножувати айстри можна насінням, але при цьому паростки виходять слабкими і з них не завжди виростає повноцінна рослина. Тому краще використовувати метод поділу куща. На одному місці айстри ростуть років 5-6, ось такі кущі і слід вибирати для поділу. Ділити і розсаджувати айстри доцільно ранньою весною або відразу після цвітіння. Айстри, які квітнуть восени, ділять тільки навесні.

Як вберегти айстри від шкідників та захворювань?

Багаторічні айстри досить стійкі до хвороб і шкідників, та все ж можуть уражатися такими хворобами.

Фузаріозне в'янення. Найпоширенішим захворюванням айстр є ураження їх грибом фузариумом, який знаходиться в ґрунті. Цей грибок вражає тільки айстри. У хворої рослини в нижній її частині починає жовтіти листя, потім воно скручується і сохне. Далі з'являються темні смуги на стеблах, і рослина гине. Найбільш сильно цей грибок розвивається на кислих, глинистих ґрунтах при температурі повітря 27°C. У ґрунті грибок зберігається 4-5 років. Айстри заражаються через коріння.

Якщо на ділянці вже трапилося зараження айстр, такі рослини спалюють. Вирощувати айстри в такому випадку слід уже на новій ділянці.

Жовтуха (мозаїка). Хворобу викликає вірус, який переноситься на айстри з інших квіткових рослин. Віруси живуть і розмножуються тільки на живих рослинах, паразитуючи на них. З вірусами боротися дуже важко, практично не розроблені до кінця хімічні засоби для боротьби з ними. Захворювання у айстр починається з пожовтіння листя уздовж жилок, рослини поступово слабшають і повністю жовтіють, суцвіття робляться потворними і набувають жовто-зеленого забарвлення. Бічні пагони стають слабкими і тонкими.

Заходи боротьби. Негайне знищення хворих рослин, найкраще – спалювання.

Чорна ніжка. Це грибкове захворювання вражає як молоді, так і квітучі рослини. Стебло у хворих рослин на висоті до 15 см від землі чорніє, листя і суцвіття в'януть, і рослина гине. Цей грибок посилено поширюється при високій температурі, вологості повітря і перезволоженні ґрунту.

Заходи боротьби. Хворі рослини знищують. Їх посадки заливають 40 % -м розчином формаліну у співвідношенні 1:50.

Борошниста роса. Хворобу викликають паразитарні гриби. Їх міцелій і спороношення розвиваються на поверхні уражених частин рослин, утворюючи борошнисті нальоти. При цьому тканини рослини руйнуються, відбувається передчасне відмирання листя, пагонів, а часто і всієї рослини.

Заходи боротьби. Осіння обрізка і прибирання уражених пагонів, опалого листя. Глибоке перекопування ґрунту, регулярне обприскування або обпилювання 0,4%-м розчином тринатрійфосфату (соди) або соди з милом (40г + 35г на 10л води).